

Jaarverslag werkgroep Monumenten 2019

In 2019 bestaat de Werkgroep Monumenten uit zeven leden: Leon van de Burgt, Toon van Cranenbroek (coördinator), Stan van der Plas, Leo Smits en Cees Sol, en in de loop van 2019 komen ook Jan Maas en Peter Slenders er bij. Door gezondheidsperikelen kunnen Cees en Jan helaas slechts gering bijdragen aan onze activiteiten. We beschrijven onze activiteiten hierna in vogelvlucht.

Vaste terugkomende werkzaamheden

Adoptiegraven: Bekend is dat de werkgroep een groot aantal grafzerken heeft 'geadopteerd' op de oude begraafplaatsen bij de RK-kerken in Budel en Maarheeze. Zoals gebruikelijk werden deze grafmonumentjes ook dit jaar in het voorjaar en omstreeks Allerheiligen/Allerzielen schoongemaakt en onderhouden. Daarnaast werd een aantal bovengrondse delen van de grafmonumentjes rechtgezet of waar nodig gerestaureerd. In Maarheeze zijn deze werkzaamheden bij alle zes adoptiegraven voltooid; in Budel is een groot deel uitgevoerd, maar het werk aan een aantal van de ruim 30 adoptiegraven zal in 2020 nog worden voortgezet. Zowel in Budel als in Maarheeze hadden wij daarbij ondersteuning van een extra vrijwilliger.

Prisonneke: Aan dit project is in 2019 extra aandacht geschonken. Aan de hand van eerdere constatering en adviezen van Monumentenwacht Noord-Brabant is een aantal onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan het gebouw. Ook is de omgeving opgeschoond en is de aanplant in de 'namaak-greppel' verwijderd en vervangen door blauw gesteente. Schilderwerk wordt vanwege slechte weersomstandigheden doorge-schoven naar het nieuwe jaar. Het onderhoud verrichten wij in samenwerking met vrijwilligers van het eerste uur uit Budel-Dorplein.

Historische rondleidingen

In de loop van het jaar werd een viertal rondleidingen door het centrum van Budel verzorgd, waarbij enkele leden van de werkgroep als gids de gasten voorzagen van uitleg. Hoewel slechts sporadisch van deze 'dienst' gebruik wordt gemaakt, blijken bezoekers bijzonder geïnteresseerd. Ook mochten wij, samen met Diel Feijen, onze nieuwe burgervader deze centrumwandeling aanbieden, samen met een bezoek aan interieur en toren

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

van de RK-kerk in Budel. Hij was onder de indruk van het gebodene en we kregen een leuk aandenken voor onze inzet. We bekijken of en hoe we eventueel meer belangstellenden voor deze wandeling kunnen bereiken. Zodat we tevens met de opbrengsten hiervan onze verenigingskas wat extra kunnen 'spekken'.

OMD – Open Monumentendag

In 2019 was er in september niet een vanwege de gemeente geïnitieerde Open Monumentendag. Een van de werkgroep leden zette zich in om deze dag(en) toch enige lijn en coördinatie te krijgen in enkele initiatieven van bijvoorbeeld 'Het Kerkje', activiteiten in Soerendonk vanwege het 200-jarig bestaan van de kerk aldaar, en rondleidingen van de Cicerones in Budel-Dorplein. Met de burgemeester werden afspraken gemaakt om voor de komende jaren te komen tot een bestendige organisatievorm, waarbij in eerste instantie de gemeente initieert en ondersteunt bij de organisatie van de jaarlijkse OMD. We bezien of dit al in 2020 tot een succesvolle aanpak gaat leiden.

Afstemming met gemeente

Gemeentelijke berichten worden met regelmaat gecheckt met het oog op sloop, her- of verbouw van gebouwde monumenten. In enkele gevallen wordt nadere informatie opgevraagd bij het gemeentelijk loket. Daarbij is er in 2019 geen aanleiding tot nader optreden. Met regelmaat betreft de gemeente ons bij informatierondes met betrekking tot gemeentelijke plannen (bijv. tussen protestants kerkje en EP Van der Kampen, en plannen met betrekking tot de invulling van De Baronie van Cranendonck).

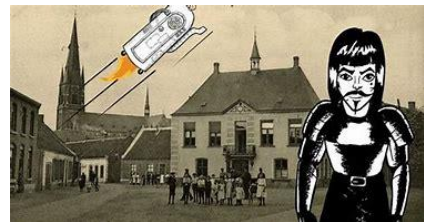
Waar dit contact eerder, na het vertrek van burgemeester Vermue wat verwaterde, heeft onze nieuwe burgemeester Van Kessel, die de portefeuille 'kunst / cultuur / monumentenbeleid' in zijn portefeuille heeft, de handschoen weer opgepakt. De werkgroep gaf in een eerste rechtstreeks gesprek uitleg over haar werkzaamheden. De werkgroep proeft een goede interesse en zekere kennis bij de burgemeester, waarvan wij hopen dat de effectiviteit van overleg en afstemmingen met gemeente beter gaan renderen.

Overige monumentjes, activiteiten, etc.

De werkgroep was -adviserend of actief- betrokken bij meerdere activiteiten of vragen/problemen rondom een aantal monumenten en kleine monumentale aangelegenheden, soms direct soms indirect:

- De aanpak van een plantsoen rondom de admiraliteitspaal op de kruising Pastoor Lemmenstraat /Stationsstraat in Budel- Schoot;
- De realisatie van restauratie en terugplaatsing van het bronzen beeld van 'het Botermenneke' op het Sint Cornelisplein in Gastel;
- Idem met betrekking tot het kunstwerk 'Uilen' nabij Basisschool 't Lange aan het Stormgat in Gastel;
- Verbouwing van Café 't Hof in Maarheeze (veiligstellen hout uit dakspanten voor dendrochronologisch onderzoek, ter vaststelling van de ouderdom);
- Herplaatsing van de (replica van de) kraanvogel nabij het kasteeltje op Cranendonck;
- Het 'veiligstellen' van de opgeslagen resten van de in 1989 nabij de kerk van Budel opgegraven boomstampotten ten behoeve van gebruik als kunstobjecten;
- Plaatsing van een gedenkmonumentje voor het Schepenhuis te Budel in het kader van de 75-jarige herdenking der bevrijding;
- De verstrekking van (historische) achtergrondinformatie voor de door Cultuurcraan ontworpen AR-route door het centrum van Budel (augmented-reality, middels een app een ook voor kinderen/jeugd te volgen wandelroute, genaamd 'Ridder Kuno', met uitleg over monumenten en bezienswaardigheden, met QR-scancode);
- Medewerking werd gegeven aan de (organisatie van) de belevingstocht t.g.v. de 75-jarige herdenking van de bevrijding, welke tocht een zeer groot aantal deelnemende bezoekers trok;
- Afbraak en gedeeltelijke herbouw van een muurtje achter rijksmonument Kerkstraat 9 in Maarheeze, mede in relatie tot al dan niet benodigde vergunning.

Lopende activiteiten

In 2019 opgepakte onderwerpen, die nog doorlopen in 2020 zijn onder andere:

- Het protestants kerkhof, waarbij 2 trajecten lopen: enerzijds de wens om poort en muur rondom dit kerkhofje te restaureren en daartoe vanuit de werkgroep de nodige initiatieven op te zetten, en anderzijds de volledige

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

geschiedenis van terrein en gebouwen van de protestanten te onderzoeken en vast te leggen. Hierbij wordt samengewerkt met onder andere de protestantse gemeente Weert;

- Welke actie of bijdrage kunnen wij leveren in het kader van een 'Kerkenvisie', die gaat over de wijze waarop bisdom, parochie, gemeenten en anderen omgaan met de toenemende sluiting van kerken en hoe kunnen wij die monumentale gebouwen behouden voor de toekomst;
- Historische Kerkenpaden en Zandpaden/Zandwegen: een respectievelijk eigener beweging opgepakt onderwerp en een project van de Hoeders van Brabant, wat verder besproken zal worden en mogelijk tot onderzoek en activiteiten voor onze werkgroep zal leiden;

- Het gebouwtje van het pompgemaal op de hoek Maarheezeweg/Broekkant in Budel, dat door Waterschap De Dommel zal worden afgestoten; werkgroep- en bestuursleden bekeken samen het gebouw. Gesprekken vinden plaats om het gebouw als historisch

waardevol te bestempelen (wederopbouwperiode en specifieke architectuur) en er een functie voor te vinden;

- Woningbouwplannen Budel-Schoot zouden het einde betekenen van een cultuurhistorisch waardevolle bebouwing op de hoek van de Grootschoterweg/Pater Ullingsstraat. Naar aanleiding van een informatieavond van de gemeente beraadt de werkgroep zich over de wijze waarop een deels ongewenste ontwikkeling kan worden voorkomen.

Vooruitblik 2020

In voorgaande paragraaf worden al een aantal voornemens voor komend jaar vermeld. Daarnaast zullen de vaste werkzaamheden (grafadoptie, Prisonneke, overleg/afstemming met gemeente) ook in 2020 weer de nodige inspanning vergen.

Bovendien streeft de werkgroep naar een optimale bijdrage voor doorgang van een breder opgezette Open Monumentendag. We bezien nog of we een 'push' kunnen geven aan de historische rondleidingen.

Hoe dan ook, we gaan weer energiek en actief een voor de Werkgroep Monumenten druk jaar tegemoet.

Namens de Werkgroep Monumenten
(Toon van Cranenbroek)

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>